

***EL NOSTRE CINEMA PARADÍS
ELS INICIS DEL CINEMA ALS POBLES DEL TARRAGONÈS***

PEDRO NOGALES CÁRDENAS i JOSÉ CARLOS SUÁREZ FERNÁNDEZ

Tarragona: Arola editors (Llibres del Consell), 2014

Ricard Ramon i Sumoy

El llibre de Pedro Nogales i José Carlos Suárez és un bon exemple dels estudis d'àmbit comarcal tant necessaris, que ens permeten construir la història del país a partir de la suma de les petites històries locals. Premiat amb el “*Premi Tarragonès Beca d'Investigació Lucius Licinius Sura 2012*” del Consell Comarcal del Tarragonès, aquest estudi ens ofereix una panoràmica detallada de com el setè art va arribar a cadascun dels pobles del Tarragonès, de les sales de cinema i de les projeccions que s'hi van celebrar fins a la guerra civil.

Aquests dos historiadors del cinema adopten un enfoc netament empíric, amb una anàlisi detallada municipi per municipi feta a partir del buidat de la

documentació administrativa conservada (sobretot la de la Delegació d'Hisenda i dels Ajuntaments), la premsa i els treballs existents d'historiadors locals. Al mateix temps, són capaços d'agregar amb rigor la informació de cada poble, analitzar-la des d'una perspectiva general i comparar la dinàmica del conjunt del Tarragonès amb altres comarques i territoris. Un exemple excel·lent de recerca històrica feta “*bottom-up*” (de baix a dalt). L'interès de l'estudi va més enllà del cinema, ja que ens ajuda a fer una “radiografia” general de l'enorme vida social i cultural que caracteritzava els nostres pobles els anys d'abans de la guerra.

El llibre ens aporta moltes dades que no coneixíem dels locals històrics (alguns encara en funcionament) on van socialitzar-se els nostres avis i que vertebraven la vida social i política dels nostres pobles als anys 20 i 30: els autors ens recorden les ri-

valitats que a Altafulla hi havia entre La Violeta i cal Seguidill (el cafè de dalt i el cafè de baix), a La Riera entre la Societat Cooperativa i La Bombilla, o al Catllar entre la Societat Agrícola i el Foment. També descobrim vincles i referències comunes entre pobles, com la societat La Violeta (tant a Altafulla com a La Pobla de Montornès) o el local La Bombilla (tant a La Riera com a Salómó). Es subratlla la importància dels locals La Unió, El Recreo i El Sabó a Torredembarra, poble que als anys 20 ja comptava amb tres sales de cinema amb programació estable, i on el 1908 va tenir lloc la primera projecció de cinema al Baix Gaià.

Algunes curiositats puntuals a destacar dels pobles del Baix Gaià:

- La projecció del 1908 a Torredembarra converteix aquest poble, juntament amb Vila-seca, en el segon municipi del Tarragonès on va arribar el cinema (després de Tarragona).
- Segons els autors, el Cafè-Cinema La Bombilla de La Riera és el cinema del qual millor es coneix la seva programació de tots els pobles del Tarragonès: de fet, el coneixement precís de les pel·lícules projectades en aquest local entre el 1926 i el 1933 ens permet conèixer al detall el pas del cine mut al cine sonor a La Riera.
- I una darrera curiositat: el cinema va arribar abans al Catllar (1917) i La Riera (1919) que Altafulla (1929), Roda de Berà o Creixell (pobles que no van tenir cinema en la preguerra), fet coherent amb la situació demogràfica i econòmica que pobles d'interior tenien aquells anys.

L'obra també inclou l'estat de la recerca sobre les primeres filmacions dels nostres pobles, de les quals cal destacar l'existència d'imatges domèstiques de la platja de Tamarit dels anys 20 i vàries filmacions de l'Arc de Berà dels anys 30. En resum, un llibre interessant per a entendre millor la cultura i l'entorn en el que van créixer els nostres avis i que ens ajuda a desxifrar aquell llarg trànsit que els nostres pobles estaven vivint vers la modernitat. El lector, quan ha llegit el llibre, voldria saber-ne més, li agradaria saber què va passar amb tots aquests cafès, societats i sales de cinema a partir del 1939 i com la cultura cinematogràfica va penetrar de nou als pobles, va modificar els valors dominants de la postguerra i va contribuir al gran canvi social que viurien les societats rurals a partir dels anys 50. Animem als autors a continuar amb la recerca i felicitem al Consell Comarcal per l'encert de premiar aquest estudi.